
HELSINKILÄISTEN LIKKUMISTOTTUMIKSIA KOSKEVA HENKILÖHAASTATELU

TUTKIMUKSEN TAUSTAA

Helsingin liikennejärjestelmää kehitetään kestävien liikennemuotojen edistämiseksi. Sitä kehitetään pääosin raideliikenteeseen perustuen, joukkoliikenteen palvelutasoa nostamalla sekä kävely- ja pyöräilymahdollisuuksia lisäämällä.

Tavoitteena on joukkoliikenteen, pyöräilyn ja jalankulun yhteenlasketun kulkutapaosuuden lisääminen. Mittarina on: helsinkiläisten jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa verrattuna vuoden 2017 tasoon.

TUTKIMUKSEN TARKOITUS

Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosasto teetti vuonna 2010 tutkimuksen Helsingin liikkumistottumuksista. Lähtökohtana oli silloin HSL:n laaja liikennetutkimus, jonka kulkutapajakauma otettiin pohjaksi ja johon kehitystä verrattiin. Tarkoituksena on uusia vuosina 2010, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 ja 2017 teetetty tutkimus, jossa selvitetään Helsingin sisäisten matkojen kulkutapajakauma ja tavoitteen toteutumisen kehittymistä.

TUTKIMUKSEN KOHDE JA SISÄLTÖ

Tutkimuksessa selvitetään helsinkiläisten tekemiä kaupungin sisäisiä matkoja. Tarkoituksena on selvittää 3 000 henkilön matkat puhelinhaastatteluna, jossa kysytään edellisen päivän matkat pääasiallisen kulkutavan mukaan. Tutkimusvuorokausi alkaa klo 4.00 ja päätty klo 3.59.

Jos matka ylittää Helsingin rajan, sitä ei huomioida. Matkoihin sisältyy usein esim. kävelyosuus. Matkoissa huomioidaan vain pääasiallinen kulkutapa (pisin km). Pienet poikkeamiset esim. kioskille eivät katkaise matkaa.

Jos kävelee junalle, sitten matkustaa junalla ja junalta kävelee töihin, on matkan pääasiallinen kulkutapa juna. Tämä määräytyy pisimmän kilometreinä kuljetun matkan mukaan.

Ammattimaisesti liikkuvat, kuten autonkuljettajat, taksikuljettajat, postinkantajat tms., ilmoittavat matkansa vain niiltä osin kuin matkat eivät ole työajalla tehtäviä ammattiin liittyviä matkoja.

Kulkutavat:

- kävely
- pyöräily
- bussi
- raitiovaunu
- juna
- metro
- ha kuljettajana
- ha matkustajana
- taksi matkustajana
- muu

Matkat:

- työmatka
- koulu/opiskelumatka
- ostosmatka
- asiointi
- työasiointimatka (työaikana neuvotteluun meno, lounasmatka) yms.
- toisen henkilö kyyditseminen
- vapaa-ajan matka (harrastus ym. matkat)
- muu matka

Esimerkkejä matkoista:

	matkan tarkoitus	pääasiallinen kulutapa
Matka 1 (Kotoa lasten hoitopaikkaan)	asiointimatka	kävely
Matka 2 (Lasten hoitopaikasta töihin)	työmatka	juna
Matka 3 (Matka neuvotteluun)	työasiamatka	raitiovaunu
Matka 4 (Paluu neuvottelusta)	työasiamatka	raitiovaunu
Matka 5 (Töistä silmälääkəriin)	asiointimatka	kävely
Matka 6 (Silmälääkəriistä kotiin)	työmatka	juna
Matka 7 (Kotoa kauppaan)	ostosmatka	kävely
Matka 8 (Kaupasta kotiin)	ostosmatka	kävely
Matka 9 (Kotoa uimahalliin)	vapaa-ajan matka	henkilöauto matk.
Matka 10 (Uimahallista kotiin)	vapaa-ajan matka	bussi

Taustatiedot

- sukupuoli,
- syntymävuosi
- asuinpaikan postinumero
- työpaikan postinumero
- asumismuoto (kerrostalo, rivi- tai paritalo, omakotitalo, muu asumismuoto),
- perheen koko
- joukkoliikennelippu (kausi, arvo, muu lippu)
- auton omistus tai hallinta, onko auto käytettävissä
- auton vakinainen pysäköintipaikka
- pyörän omistus tai hallinta, onko pyörä käytettävissä
- työssä käynti (kokopäivätyö, osa-aikatyö, vaihtelevasti työssä tai lomautettu, työtön opiskelija, koululainen, eläkkeellä, varusmies/siviilipalvelumies, ei halua sanoa)

Otos

Otos vastaa kantakaupunki, esikaupunki, sukupuoli ja ikäryhmien HSL:n liikennetutkimuksen vuonna 2008 ja Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston tutkimuksen vuonna 2010, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 ja 2017 tekemää jakaumaa. Haastateltavien määrä on otettu vuoden 2018 väestöjakaumasta. Otoksen haastateltavista tekee konsultti alla olevan taulukon mukaan.

Haastateltavien määrä ikäluokittain vuoden 2018 väestöstä

		7-17 v.	18-29 v.	30-44 v.	45-64 v.	yli 65 v.	Yht.
Kantakaupunki	Miehet	34	108	149	104	62	457
	Naiset	33	139	142	113	98	525
	Yht.	67	247	291	217	160	982
		7-17 v.	18-29 v.	30-44 v.	45-64 v.	yli 65 v.	Yht.
Esikaupungit	Miehet	124	172	237	259	154	946
	Naiset	119	187	237	291	238	1072
	Yht.	243	359	474	550	392	2018

TUTKIMUSMENETELMÄ

Tutkimus tehdään puhelinhaastatteluna, kunnes saadaan 3 000 vastausta oheisen taulukon mukaan. Tiedot kerätään syksyllä viikkojen 36–41 välisenä aikana maanantaista torstaihin.

SUORITUSTAPA

Tutkimus tehdään puhelinhaastatteluna. Liitteenä ovat tutkimuksen kysymykset, jotka konsultti muokkaa ja ohjeistaa haastatteliijoille siten, että 7-14 vuotiaille ja yli 15 vuotiaille on hie- man erilaiset lomakkeet. Alle 15 vuotiaiden puolesta vastaa vanhempi tai lapsi itse. Kysymyk- set ovat samat kuin vuonna 2017. Otoksen ja puhelinhaastattelut tekee konsultti. Haastatte- luja tehdään niin kauan, että saadaan oheisen taulukon mukainen määrä haastatteluja alueit- tain ja ikäryhmittäin, yhteensä 3000 kpl.

RAPORTOINTI

Konsultti laatii tutkimuksesta raportin. Tiedot laajennetaan Helsingin tasolle väestön 2018 mukaan, jonka tilaaja toimittaa konsultille. Loppuraportissa (2 kpl) selostetaan tutkimusmene- telmä ja tulokset taulukkoina ja kuvina. Taulukot ovat suoria jakaumia ja eri asioiden ristiin- taulukointeja. Raportin tulee myös sisältää tilastollinen vertailu vuoden 2010, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 ja 2017 tuloksiin. Raporttiin sisältyy yhteenveto tärkeimmistä tuloksista.

Lomakkeista tallennettu aineisto, sen kuvaus ja loppuraportointi halutaan annettavaksi kon- sulttitöitä ja digitaalisen aineiston tilaamista koskevan ohjeen mukaisesti sellaisessa muo- dossa, jota tilaaja voi myöhemmin halutessaan käsitellä.

Konsultin tekemän tutkimuksen tehtävä kokonaisuus ja sen aikataulu

1. Suunnitteluvaihe
  - kysymysten ja lomakkeiden viimeistely sekä otannan tekeminen elokuu 2018
2. Puhelinhaastattelut ja perustulosteet
  - haastattelut syys- lokakuussa 2018 viikkojen 36-41 välisenä aikana maanan- taista torstaihin
  - lomakkeiden tallennus + käsittely
  - taulukointi
  - väliraportti 16.11.2018
3. Tulosten raportointi
  - tutkimusmenetelmän kuvaus
  - haastattelujen tulokset, laajennus vastaamaan Helsingin väestöä ja loppuraportti 30.11.2018 mennessä
  - aineisto sellaisessa muodossa, jota tilaaja voi myöhemmin voi halutessaan käsitellä
  - keskeisten tulosten esittely tilaajalle loppupalaverissa

Puhelinhaastattelun kysymykset (alle 14-vuotiaille on hieman erilainen lomake)**Matkasta ja kultavasta**

Matkalla tarkoitetaan siirtymistä kävelen tai jollain kulkuneuvolla paikasta toiseen. Matkoja ovat esim. meno kotoa töihin tai työpaikalta kokoukseen. Matkoja voidaan jakaa ryhmiin mm. kulkutavan tai matkan tarkoituksen (esim. ostosmatka) mukaan. Matkoiksi luetaan lyhyetkin kävelymatkat, lukuun ottamatta rakennuksen sisällä tapahtuvia matkoja. Lenkin muotoinen matka esim. kävelylenkki kotoa kotiin, ilmoitetaan kahdeksi matkaksi siten, että ensimmäinen matka on lähtöpisteestä lenkin etäisimpään pisteeseen ja toinen sieltä takaisin.

Teemme parhaillaan helsinkiläisten tekemiä matkoja ja matkojen kulkuvälineitä koskevaa tutkimusta. Voimmeko esittää muutamia kysymyksiä koskien edellisen päivän matkojanne. Haastattelu kestää ?? minuuttia

1. Asutteko Helsingissä?

jos ei asu, kysely lopetetaan

2. Mikä on ikänne: (käy aluksi kaikkiin ikäryhmiin, kun alkaa olla kiintiö täynnä täytyy alkaa kysyä, onko taloudessanne sen ja sen ikäistä henkilöä)

3. Mikä on asuinpaikkanne postinumero?

4. Kertokaa edellisen vuorokauden aikana tekemänne matkat klo 4.00- 3.59 sen kulkutavan mukaan (pääasiallisen kulkutavan), jolla teitte **kilometreissä pisimmän matkan**. Mukaan otetaan **vain Helsingin sisällä tapahtuvat matkat** eli jos olette töissä esim. Vantaalla, matkaa ei huomioida. Pienet poikkeamiset kioskille, kauppaan yms. eivät katkaise matkaa. Ammattimaisesti liikkuvat kuten autonkuljettajat, taksinkuljettajat, postinkantajat tms. ilmoittavat matkat niiltä osin, kun ne eivät ole ammattiin liittyviä matkoja.

Edellisen vuorokauden matkat klo 4.00- 3.59 pääasiallisen kulkutavan mukaan aika järjestyksessä?**A. Ensin edellisen vuorokauden matkat aamulla kello 4.00-12.00 välisenä aikana?**

matka

pääasiallinen kulkutapa

Matkat aamulla klo 4.00- 12.00

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. en yhtään siirry kohtaan B

Matka vaihtoehdot

1. työmatka (yleensä kodin ja työpaikan välinen)
2. työasiamatka (työhön liittyvä asiointimatka, lounasmatka)
3. koulu/opiskelumatka, tai lapsen oma matka päivähoitopaikkaan
4. ostosmatka
5. asiointimatka (lääkäri, pankki, lounas)
6. toisen henkilö kyyditseminen
7. vapaa-ajan matka (liikunta, harrastus, kulttuuri, vierailut)
8. muu matka

Pääasiallinen kulkutapa

1. kävely (myös juoksu, potkukelkka, pyörätuoli, rollaattori, rullaluistimet, rullasukset)
2. polkupyörä
3. bussi
4. metro
5. raitiovaunu
6. juna
7. henkilöautolla kuljettajana
8. henkilöautolla matkustajana
9. taksilla
10. muut kulkutapa

B. Edellisen vuorokauden matkat kello 12.01- 17.00 välisenä aikana pääasiallisen kulkutavan mukaan aika järjestyksessä?

	matka	pääasiallinen kulkutapa
Matkat aamulla klo 12.01- 17.00		
1.	1	
2.	2	
3.	3	
4.	4	
5.	5	
6.	6	
7.	ei yhtään siirry kohtaan C	

Matka vaihtoehdot

1. työmatka (yleensä kodin ja työpaikan välinen)
  2. työasiamatka (työhön liittyvä asiointimatka, lounasmatka)
  3. koulu/opiskelumatka, tai lapsen oma matka päivähoitopaikkaan
  4. ostosmatka
  5. asiointimatka (lääkäri, pankki, lounas)
  6. toisen henkilö kyyditseminen
  7. vapaa-ajan matka (liikunta, harrastus, kulttuuri, vierailut)
- muu matka

Pääasiallinen kulkutapa

1. kävely (myös juoksu, potkukelkka, pyörätuoli, rollaattori, rullaluistimet, rullasukset)
2. polkupyörä
3. bussi
4. metro
5. raitiovaunu
6. juna
7. henkilöautolla kuljettajana
8. henkilöautolla matkustajana
9. taksilla
10. muut kulkutapa

C. Edellisen vuorokauden matkat kello 17.01- 4.00 välisenä aikana pääasiallisen kulkutavan mukaan aika järjestyksessä?

	matka	pääasiallinen kulkutapa
Matkat aamulla klo 17.01- 4.00		
1. 1		
2. 2		
3. 3		
4. 4		
5. 5		
6. 6		
7. ei yhtään siirry kysymykseen 5		

Matka vaihtoehdot

1. työmatka (yleensä kodin ja työpaikan välinen)
2. työasiamatka (työhön liittyvä asiointimatka, lounasmatka)
3. koulu/opiskelumatka, tai lapsen oma matka päivähoitopaikkaan
4. ostosmatka
5. asiointimatka (lääkäri, pankki, lounas)
6. toisen henkilö kyyditseminen
7. vapaa-ajan matka (liikunta, harrastus, kulttuuri, vierailut)
8. muu matka

Pääasiallinen kulkutapa

1. kävely (myös juoksu, potkukelkka, pyörätuoli, rollaattori, rullaluistimet, rullasukset)
2. polkupyörä
3. bussi
4. metro
5. raitiovaunu
6. juna
7. henkilöautolla kuljettajana
8. henkilöautolla matkustajana
9. taksilla
10. muut kulkutapa

5. Onko teillä HSL:n matkakortti?

1. kyllä
2. ei

6. Jos teillä on matkakortti: käytättekö matkakorttianne säännöllisesti?

1. lataamalla siihen arvoa
2. Helsingin sisäisenä kausilippuna
3. jonain muuna kausilippuna
4. koululaislippuna
5. jonain muuna, esimerkiksi vapaalippuna

7. Liikuitteko edellisenä vuorokautena (tutkimuspäivänä) ammatissanne henkilöautolla kuljettaen henkilöitä tai tavaroita? (autonkuljettaja, taksinkuljettaja, lähetti, postinjakaja ruokapalvelun työntekijä, autokoulun opettaja yms.) Tähän ei kuulu esim. toimistotyöntekijät, jotka menevät asiakasneuvotteluihin henkilöautolla.

1. kyllä
2. ei

8. Kuinka monta henkilöautoa taloudellanne on vakituksessa käytössä?

____ kpl
ei yhtään

9. Jos käytössänne on auto: kuinka monta näistä on työsuhdeautoja?

____ kpl
ei yhtään

10. Onko teillä vakinainen pysäköintipaikka

1. kotona
2. työpaikalla

11. Jos perheessänne on käytössä auto, käytättekö te sitä? (ei kysytä alle 18-vuotiaalta)

1. päivittäin
2. muutaman kerran viikossa
3. kerran viikossa
4. kerran, pari kuukaudessa
5. harvemmin
6. ei koskaan

12. Käytättekö te joukkoliikennettä (bussi, juna, metro, raitiovaunu)

1. päivittäin
2. muutaman kerran viikossa
3. kerran viikossa
4. kerran, pari kuukaudessa
5. harvemmin
6. ei koskaan

13. Onko teillä käytettävissänne polkupyörä?

1. aina tai melkein aina
2. silloin tällöin
3. ei

14. Montako polkupyörää taloudessanne on?

- 1 Montako aikuisten pyörää
- 2 montako lasten pyörää
- 3 montako kickbikea (ei lasten)
- 4 jonkin muu

15. Sukupuoli: (merkitään vastaajan sukupuoli)

nainen   mies

16. Kuinka monta henkilöä kuuluu talouteenne te mukaan lukien?

____ henkilöä

17. Jos henkilöitä on enemmän kuin 1: kuinka monta alle kouluikäistä perheessänne on?

____ henkilöä
Ei yhtään

18. Asutteko?

1. kerrostalossa
2. rivitalossa tai paritalossa
3. omakotitalossa
4. muu asumismuoto

19. Kuinka moni taloudessanne asuvista käy tällä hetkellä säännöllisesti ansiotyössä?

_____ henkilöä
_____ ei yhtään

20. Käyttekö työssä kokopäiväisesti vai osapäiväisesti vai oletteko ollenkaan ansiotyössä tällä hetkellä?

1. vähintään 20 tuntia viikossa (kokopäivätyö)
2. alle 20 tuntia viikossa (osapäivätyö)
3. vaihtelevasti
4. olen koululainen/opiskelija
5. olen eläkkeellä
6. olen työtön
7. olen varusmies/siviilipalvelumies
8. en ole ansio työssä tällä hetkellä (kotiäiti tai -isä)

21. Jos käytte töissä, työpaikan postinumero (jos ei muista postinumeroa, niin esim. kadun nimi)

Postinumero _____ jos ei muista   Katu _____